

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

GUIDELINES FOR PARTICIPATORY ADMINISTRATION IN
EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 10

อรอนงค์ แจ่มจำรัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

อรอนงค์ แจ่มจรัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

Guidelines for Participatory Administration in Educational
Institutions under the Secondary Educational Service Area
Office 10

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวอรอนงค์ แจ่มจำรัส

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.

ปีการศึกษา

2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ วิจิตรพิชราภรณ์, ค.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ประ.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหาร

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่...5... เดือน...กุมภาพันธ์... พ.ศ. 2564...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวอรอนงค์ แจ่มจำรัส
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 285 คน เลือกด้วยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จาก 20 โรงเรียน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีแนวทางดังต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารต้องมีความพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ (2) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา (3) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกันเพื่อขจัดความขัดแย้ง (4) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ของสถานศึกษา

คำสำคัญ : แนวทางการบริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา

Thesis Title Guidelines for Participatory Administration in Educational Institutions under the Secondary Educational Service Area Office 10

Name – Surname Miss Ornanong Jamjumrach

Program Educational Administration

Thesis Advisor Mr. Chaianan Mankong, Ed.D.

Academic Year 2021

ABSTRACT

This research aimed to: 1) study the current and desirable conditions of the participatory administration in educational institutions under the Office of the Secondary Education Service Area 10 and 2) study guidelines for the administration of participation in educational institutions under the Office of the Secondary Education Service Area 10.

The sample group used in this research was teachers in educational institutes under the Office of the Secondary Education Service Area 10, the sample size was determined from the ready-made table of Krejcie & Morgan out of 20 schools and the respondents in this interview were 5 school administrators. The research instruments were a 5-point rating scale questionnaire and a structured interview. The statistics used in this research were percentage, frequency, mean, standard deviation, and interview forms using content analysis.

The results of the research were: 1) the current and desirable conditions of the participatory administration in the educational institution under the Office of the Secondary Education Service Area 10, overall, it was at a high level. 2) Guidelines for participatory administration in educational institutions under the Office of the Secondary Education Service Area 10, it was found that participation in planning and setting goals had the highest necessary index of demand. Participation in planning and setting goals the guidelines are as follows: 1) management must be ready to give advice accept comments, 2) the subordinates should always be involved in the improvement develop goals of the school, 3) executives and subordinates should jointly set operational goals of the school in the same direction to eliminate conflicts and 4) subordinates should be involved in planning objectives setting goals, strategies of school.

Keywords: administration guidelines, participatory administration, administrator

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบร่วมพิจารณาตลอดจนให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ศรีสงคราม ดร.ลินฐฎา กุญชรินทร์ ดร.สุกัญญา บุญศรี ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ และท่านผู้ช่วยการ เพ็ญศิริ คิมทอง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนนวัตราชูร์รังสรรค์ (ขันมาอนุราชูร์) จังหวัดสมุทรสาคร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณบุคลากรงานบัณฑิตศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือตลอดช่วงเวลาของการศึกษาและการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้เขียนเอกสาร บทความ ตำราหนังสือของทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล และที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ที่ให้ความเมตตาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นสิ่งที่พึงให้ผู้วิจัยได้สติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

อรอนงค์ แจ่มจรัส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	3
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	4
กิตติกรรมประกาศ.....	5
สารบัญ.....	6
สารบัญตาราง.....	8
สารบัญภาพ.....	9
บทที่ 1 บทนำ.....	10
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	10
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	12
1.3 คำถามการวิจัย.....	12
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	12
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	15
2.2 บริบททางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.....	33
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.....	47
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย.....	48
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.....	51
1. ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์.....	51
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	71
5.2 การอภิปรายผล.....	77
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก - รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	95
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	103
ภาคผนวก ง รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการวิจัย.....	105
ประวัติผู้เขียน.....	107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	30
ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	47
ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.....	54
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10.....	55
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	56
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย.....	59
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	61
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	63
ตารางที่ 4.7 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ.....	67
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย.....	68
ตารางที่ 4.9 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	69
ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล.....	70

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	หน้า 14
------------------------------------	------------

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 อยู่ในช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่ประเทศต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อยๆ และระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวโดยไม่ใช่แค่การปฏิรูปเพียงครั้งคราว แต่ต้องเป็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษาเป็นอีกเรื่องที่สำคัญเพราะหลักสูตรการศึกษา คือ กรอบที่กำหนดวิสัยทัศน์และแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทั่วประเทศ กระบวนการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาจึงควรจะไปสู่การปลูกฝังความรู้ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยมต่างๆ ที่เยาวชนจำเป็นต้องมีเพื่อให้พวกเขาเติบโตได้ ไม่ใช่แค่ในโลกปัจจุบันแต่รวมถึงอนาคต กระบวนการดังกล่าวควรเป็นกระบวนการที่ทุกคนมีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน และสามารถพัฒนาทักษะที่พวกเขาต้องการให้เกิดขึ้นได้โดยอาศัยวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้ภาคเอกชนควรมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ด้วย เพื่อให้การปฏิรูปหลักสูตรศึกษานำไปสู่การพัฒนาทักษะที่เป็นที่ต้องการของนายจ้างได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปหลักสูตรตั้งแต่ต้น เพื่อให้พวกเขาพร้อมที่จะเดินตามในขั้นตอนการปฏิบัติ (ฮิวจ์ เบลานี, 2562)

ดังนั้น การบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศไทย จึงมีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจในการตัดสินใจ และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม ทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป การกระจายอำนาจในทางการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจจากหน่วยงานส่วนกลางไปยังสถานศึกษา และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ความสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้มีอิสระในการบริหารจัดการ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่กระบวนการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) สอดคล้องกับ

พระราชบัญญัติให้สถานศึกษาเป็น “นิติบุคคล” ในกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีความเข้มแข็งในการบริหาร ผู้บริหาร สถานศึกษาควรคำนึงถึงแนวทาง ข้อที่ 4 การบริหารและการตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล ว่าด้วยการศึกษา เป็นบริการกิจการสาธารณะที่มีผู้เกี่ยวข้องและได้รับผลจากการบริการจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การบริหาร และการตัดสินใจมีความถูกต้องและก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการมากที่สุด ผู้บริหารควร ดำเนินการโดยให้องค์คณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (คู่มือแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษานิติบุคคล, ออนไลน์) และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยมี แนวทางการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติ คือ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ การศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการ จัดการศึกษา เป็นต้น

ปัญหาของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมักเกิดจากปัญหาการขาดเทคนิคในการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญ รวมทั้งไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ ของฝ่ายบริหาร การขาดความสัมพันธ์กัน ไม่ให้ความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม ทำงานโดยไม่มี การปรึกษาหารือ ไม่กำหนดบทบาทที่เหมาะสมแก่ผู้ที่เข้ามาร่วมสถานศึกษา ปัญหาจากคณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่อาจเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ระบบบางประการของสังคมไทย เช่น ระบบอุปถัมภ์ ระบบ ผู้ใหญ่ ผู้น้อย (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและปัญหาของการมีส่วนร่วมในการทำงาน เนื่องจากการ มีส่วนร่วมของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการทำงานจะช่วยลดการต่อต้าน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและ ความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคลากรได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กรรู้สึกพึงพอใจ ในผลงานที่เกิดขึ้น และเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร โดยบุคลากรทุกคนควรมีส่วนร่วมในการทำงาน เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ (Cohen, J. M., & Uphoff, N. T., 1986) ตลอดจนการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (Davis & Newstrom, 1989) เพื่อให้เกิดเป็น กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และทำให้เป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป เพราะเมื่อบุคลากรมี ความร่วมมือกันแล้วก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะ ทำการศึกษาหาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางการ บริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อยู่ในระดับใด

1.3.2 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) ซึ่งมีทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยได้กำหนดขอบเขตด้านต่างๆ ไว้ ดังนี้

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เชิงปริมาณ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 60 โรงเรียน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,389 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 285 คน เลือกด้วยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

ระยะที่ 2 เชิงคุณภาพ ศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกโดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจากหน่วยงานภายนอก ระดับดีมาก

2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลในด้านการบริหารสถานศึกษา

3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Anthony (1978); Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980); Sashkin (1982); Hoy and Miskel (1991); Swansburg (1996); สันติ บุญภิรมย์ (2553); เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553); ชาติ พ่วงจิตร (2555); จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556); วิโรจน์ ผลแย้ม และ ศักดา สถาพรวงษา (2557); ประภาสิริ คุณาคำ (2558); นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินทาศิริวรรณ (2563) ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตั้งเป้าหมาย
- 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ดังต่อไปนี้

1.5.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในขั้นตอนกระบวนการบริหารงานต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการบริหารองค์กรที่เกิดขึ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ประกอบด้วย

1.5.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา การเสนอแนวคิดเพื่อประเมินทางเลือกในการจัดกิจกรรม รวมไปถึงการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน การให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ และการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน

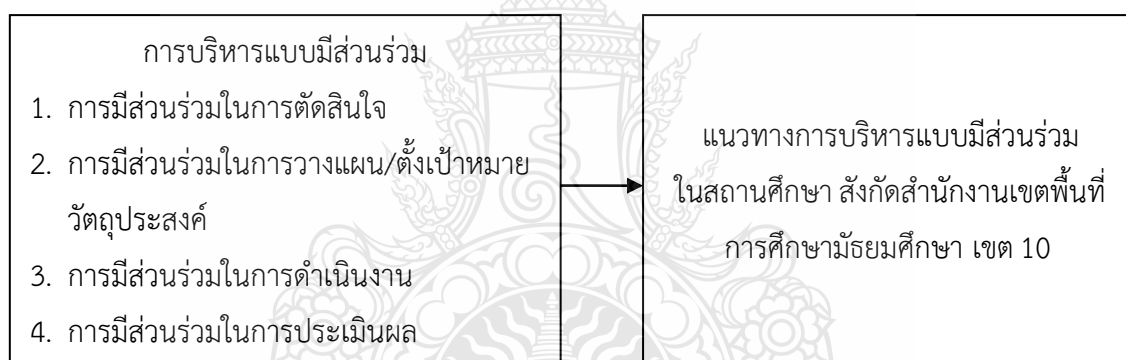
1.5.3 การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย หมายถึง การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลงานที่ดี

1.5.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง เป็นกระบวนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการบริหารงาน และการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ การร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วม

1.5.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง เป็นกระบวนการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินความสำเร็จ การติดตามประเมินผลความก้าวหน้า และสามารถสรุปผลการติดตามประเมินผล และผลที่ได้รับจากการบริหารงานร่วมรับผิดชอบ

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผู้วิจัยได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

1.7.2 ผู้วิจัยได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

1.7.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาสามารถนำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา และเขตพื้นที่ของตนเองได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.2 รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.3 แนวทางของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.4 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 บริบททางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (อ้างถึงใน กองบริการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557, น.18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปเกี่ยวข้องทางความคิด จิตใจ อารมณ์ และทางกาย การมีส่วนร่วมมีความหมายมากกว่าการเป็นส่วนหนึ่ง การมีส่วนร่วมมีความหมายทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การมีส่วนร่วมครอบคลุมทั้งมิติด้านความสามารถ เวลา และโอกาสที่จะมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมเป็นการกระทำจึงมีทั้งผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำหรือผู้รับผล และสาธารณชนผู้เป็นบริบทของการกระทำ

ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์ (อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2550, น.3) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมใจในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วินัย ติสสงค์ และ ดวัลย์ มาศจรัส (2550, น.3) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด

สัญญา เคนาภูมิ (อ้างถึงใน วชิรวัชร งามละม่อม, 2550, น.3) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตาม ประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ ความพึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกัน

สันติ เอื้อจงประสิทธิ์ (อ้างถึงใน สัมฤทธิ์ ชาวลาวิวัฒน์, 2551, น.9) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงานและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อมาถึงตัวของบุคลากรเอง การที่จะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้น ผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.2) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มองเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน โดยนำความสามารถของแต่ละบุคคลมาใช้ประโยชน์ให้คุณค่าภายใต้บริบทของสถานศึกษานั้นๆ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าตามลำพังเพียงแต่ผู้บริหารผู้เดียวย่อมมีข้อจำกัดภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีศักยภาพทางการบริหารเป็นทวีคูณ

นันทกิตติ แก้วกล้า (2553, น.16) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคลในองค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงาน มีความสำคัญของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวังและกระบวนการตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้อย่างกว้างขวางและเกิดการยอมรับได้ เป็นหลักการของการบริหารงานที่มีผลต่อการดำเนินงานเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการสื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง

ประสาน พรหมณา (2553, น.68) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานท จึงก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันผูกพันผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดอารมณ์ความคิดทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่าการคิดและตัดสินใจเพียงบุคคลเดียว
- 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น

3) การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4) การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีคุณภาพ และทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น.10) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

จันทน์ สงวนนาม (2553, น.69) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งการบริหารส่วนร่วมส่งผลให้เกิดความร่วมมือทำงานเป็นทีม เป็นกลุ่ม มีการสนับสนุนการทำงาน บุคลากรมีขวัญกำลังใจที่ได้มีส่วนร่วมทำงานเต็มความสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ลดความขัดแย้ง นอกจากนี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมยังทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันทุกคน เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา แสดงถึงการบริหารที่มีประสิทธิภาพ

สมยศ นาวิการ (2554, น.1) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการของการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการบริหารที่สำคัญที่สุด ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารแบบอำนาจหน้าที่การบริหารของพวกเขาให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาของพวกเขา และต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงแต่สำหรับปัญหาหรือแสดงความห่วงใย

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (อ้างถึงใน เพ็ญพิศ ผาพองยง และ ชานน เศรษฐแสงศรี, 2554, น.124) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสม นับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงานหรือรับข้อตำหนิที่เกิดขึ้นนั้น

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555, น.209) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

นาฎพิมล คุณเผือก (อ้างถึงใน อนงค์ อาจจงทอง, 2555, น.42) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวกับเรื่อง

ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ วิธีการดำเนินการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ โดยการร่วมมือหรือสนับสนุนด้านทรัพยากร การได้รับผลประโยชน์ การทำหน้าที่ในการประเมินผล การดำเนินงาน

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556, น.123) กล่าวว่า การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสม ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา นั่นคือ ร่วมรับ ทั้งผิดและชอบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้นโดยการบริหารให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจหน้าที่ เนื่องจากอำนาจหน้าที่และขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก ผู้บริหารที่สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมจะมีอำนาจหน้าที่และอิทธิพลต่อกลุ่มมากกว่าผู้บริหารที่ใช้อำนาจตามลำพัง เพราะผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานจะทำงานกันเป็นทีมยิ่งผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมมากเท่าใด ผู้บริหารจะยิ่งเพิ่มพูนอำนาจหน้าที่และอิทธิพลต่อกลุ่มมากขึ้นเท่านั้น

โศภิตา คล้ายหนองสรวง (2558, น.9) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงานอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ จัดให้มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน

ทับทิม แสงอินทร์ (2559, น.15) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจเพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

Cohen & Uphoff (1977) (อ้างถึงใน สุธน โบราณประสิทธิ์, น.88) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในทัศนะของการพัฒนาว่า การมีส่วนร่วมจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง 4 ประการ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไร มีส่วนในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการ และการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ มีส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา และมีส่วนในการประเมินโครงการ

Anthony (1978, p.3) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหาร โดยผู้บริหารยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญคือต้องพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงการรับรู้และสัมผัสปัญหาเพียงผิวเผิน

Yukl (1981, pp.208-209) การเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิ์ในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจ และมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น

Swansburg (1996, pp.391-394) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การบริหารที่มีการกระจายการตัดสินใจโดยการมอบหมายอำนาจจากผู้จัดการระดับสูงลงไปสู่พนักงาน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และหน้าที่ การมอบอำนาจรวมถึงความรับผิดชอบต่างๆ ซึ่งพนักงานต้องยอมรับและรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาความหมายและความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารงานของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในขั้นตอน กระบวนการบริหารงานต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และการบริหารองค์กรที่เกิดขึ้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้

2.1.2 รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545, น.10-14) ได้เสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4รูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) รูปแบบการปรึกษาหารือ (consultative management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการโครงการ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการเฉพาะกิจหรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่น อันนี้เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจ เหมาะสำหรับใช้กับผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงานหรือประธานโครงการ ประธานคณะกรรมการหรือกรรมการ เป็นต้น

2) รูปแบบกลุ่มคุณภาพ (Q.C.circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มบุคคล 3-10 คน ที่อยู่หน่วยงานเดียวกัน รูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้ปฏิบัติงานระดับปฏิบัติหรือระดับหัวหน้างาน เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนคิดหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ P(Plan) การวางแผน D(Do) การปฏิบัติ C(Check) การตรวจสอบ และ A(Action) การปรับปรุงแก้ไข หรือ PDCA นั่นเอง อย่างไรก็ตามระบบกลุ่มคุณภาพจะใช้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคกลุ่มคุณภาพ

และการใช้กระบวนการกลุ่มให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญที่สุดคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานต้องอยู่ในเกณฑ์สูง จึงจะสามารถนำระบบกลุ่มคุณภาพนี้มาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) รูปแบบระบบข้อเสนอแนะ (suggestion system) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ได้ผลมาในทางปฏิบัติ โดยมีลักษณะแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่วไปที่มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น กล่าวคือ รูปแบบนี้จะมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องกรอกตามแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุของปัญหามาจากอะไรบ้าง และผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นเป็นอย่างไร สำหรับแบบฟอร์มที่กำหนดนี้อาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน แต่มีหลักปฏิบัติเดียวกัน คือ จะต้องมีการพิจารณาข้อเสนอแนะ ซึ่งมีหน้าที่ในการประเมินข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่างๆ นั้นว่าเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงใด ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมีมากน้อยแค่ไหน และสมควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ แล้วนำมาเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป และถ้าข้อเสนอแนะได้มีการนำไปปฏิบัติควรมีการประชาสัมพันธ์และพิจารณาให้ผลตอบแทนเป็นรางวัลหรือผลตอบแทนอื่นๆ ตามที่หน่วยงานกำหนด ซึ่งรูปแบบนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ อาจเสนอความคิดเห็นคนเดียวหรือมากกว่าก็ได้ ซึ่งรูปแบบนี้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย เป้าหมายขององค์กรต้องชัดเจน

องค์ประกอบที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานต้องอยู่ในระดับสูง

องค์ประกอบที่ 3 การกำหนดผลตอบแทนที่จะให้แก่ผู้เสนอความคิดซึ่งจะต้องสร้างความรู้สึกคุ้มค่าและมีผลทางจิตใจ ระบบและขั้นตอนการพิจารณาแล้วจะต้องรวดเร็ว มีหลักเกณฑ์โดยการพิจารณาแน่นอนชัดเจน ตลอดจนการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอความคิดได้ทราบอย่างรวดเร็วพร้อมเหตุผล

องค์ประกอบที่ 4 การประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ และการใช้แบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ อย่างไรก็ตามแม้ว่ารูปแบบนี้จะช่วยให้ผู้บริหารได้ความคิดที่หลากหลายในการปฏิบัติหรือปรับปรุงงาน

4) รูปแบบระบบส่งเสริมให้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ (employee ownership plan) รูปแบบนี้พบมากในการบริหารกิจการของบริษัท หน่วยงานเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ โดยการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท หรือบริษัทจ่ายโบนัสส่วนหนึ่งเป็นทุนเรือนหุ้นในแต่ละปีจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการเอง และมีความรู้สึกผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น ในรูปแบบผู้บริหารอาจนำมาประยุกต์โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายพึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมให้มากขึ้น

สันติ บุญภิรมย์ (2553, น.62-63) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถได้เข้ามาร่วมงานกับผู้บริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบคณะกรรมการ สำหรับคณะกรรมการที่มาร่วมงานกับผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ทั้งที่มีการแต่งตั้งเป็นการถาวรตามวาระ หรืออาจจะแต่งตั้งเป็นการชั่วคราวตามภาระหน้าที่ คณะกรรมการสามารถช่วยเหลือผู้บริหารได้มาก เนื่องด้วยคณะกรรมการได้ช่วยกันกลั่นกรองอย่างรอบคอบในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะมาในรูปของคณะกรรมการ ผู้บริหารต้องเป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง พร้อมทั้งมีไหวพริบในการจับประเด็นของกรรมการแต่ละท่านที่ให้ความเห็น ซึ่งมีคุณค่ายิ่งต่อการวินิจฉัยในเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะต่อการเลือกสรรกรรมการที่มีคุณภาพ

2) รูปแบบบุคคล สำหรับการเชิญบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารก็สามารถกระทำได้ เป็นลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เนื่องด้วยผู้บริหารมีภาระมากต้องทำงานรอบด้านหาได้มีผู้ช่วยเหลือกลั่นกรองงาน ชี้แนะในรายละเอียด หรือเป็นที่ปรึกษาบรรยายสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในความชัดเจนในเรื่องนั้นๆ

Keith Davis (1981) (อ้างถึงใน อนงค์ อาจจทอง, 2555, น.12) โดยสรุปรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การบริหารแบบปรึกษาหารือ (consultative management) เป็นการบริหารที่ฝ่ายบริหารปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชาก่อนที่จะตัดสินใจ โดยฝ่ายบริหารจะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดในประเด็นที่ตนเองต้องการปรึกษา แต่โดยทั่วไปมักกระตุ้นให้คิดในแง่มุมที่สนับสนุนความคิดของตนเองหลังจากนั้นจึงตัดสินใจ การบริหารแบบนี้ผู้บริหารมักจะไม่นำทุกเรื่องมาปรึกษาหารือกับลูกน้อง แต่จะสร้างบรรยากาศให้เป็นบรรยากาศของการปรึกษาหารือ ซึ่งสิ่งที่จำเป็นสำหรับการบริหารลักษณะนี้คือ การที่ฝ่ายบริหารควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง และผู้ใต้บังคับบัญชาจะเห็นว่าความคิดของพวกเขาเป็นสิ่งที่มีความหมาย

2) การบริหารแบบประชาธิปไตย (democracy management) เป็นการบริหารที่ใช้ความคิดจากกลุ่มให้เป็นประโยชน์ โดยให้ทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น แต่ละคนมีเสียงหนึ่งเสียงเท่ากัน การตัดสินใจมาจากมติของกลุ่มโดยสมาชิกทุกคนมีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็นและโน้มน้าวคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตามผู้บริหารแบบประชาธิปไตยใช้สิทธิ์ที่จะไม่ปฏิบัติตามความคิดเห็นของกลุ่มได้ กรณีที่ความเห็นไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

3) การบริหารแบบคณะทำงาน (work committees) เป็นการบริหารที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนางาน บริษัทต้องการเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น ต้องการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตลง

เป็นต้น ปัญหาและความต้องการเหล่านี้สามารถใช้การบริหารแบบคณะทำงานเข้ามาปรับปรุงแก้ไขได้ โดยการตั้งคณะทำงานให้มีหน้าที่ศึกษาหาวิธีการในการแก้ไขปรับปรุง โดยปกติคณะทำงานจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและพนักงานแต่ก็อาจเป็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้ โดยคณะทำงานอาจเป็นคณะทำงานกลุ่มเล็กๆ หรือคณะทำงานคณะใหญ่ที่ให้คนงานทุกคนร่วมเป็นคณะทำงานก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่เรื่องที่ต้องการแก้ไขปรับปรุงตัวอย่างของคณะทำงาน ได้แก่ คณะทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงาน คณะทำงานกลุ่มควบคุมคุณภาพ เป็นต้น

4) การบริหารแบบให้ข้อเสนอแนะ (suggestion programs) เป็นการบริหารที่มุ่งใช้ความเห็นของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน โดยคนงานเขียนข้อเสนอแนะลงในแบบฟอร์มและส่งให้ฝ่ายบริหาร วิธีการนี้หน่วยงานจะได้ความคิดและวิธีการต่างๆ ที่สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนางานของหน่วยงานได้ โดยผู้เป็นเจ้าของความคิดจะได้รับรางวัลตอบแทน

5) การบริหารแบบคณะกรรมการบริหารระดับกลาง (middle management committees) เป็นการบริหารที่ใช้พลังความร่วมมือจากกลุ่มผู้บริหารระดับกลาง โดยผู้บริหารระดับกลางฝ่ายต่างๆ มาร่วมกันศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางเพื่อการแก้ปัญหานั้น วิธีการนี้จำเป็นต้องให้กลุ่มของผู้ศึกษาได้รับข้อมูลต่างๆ อย่างเต็มที่ และไม่ถูกควบคุมจากผู้บริหารที่สูงกว่า การศึกษาปัญหาก็ต้องกระทำอย่างจริงจัง รอบคอบ ระมัดระวัง ก่อนที่จะเสนอความคิดไปสู่การปฏิบัติการบริหารลักษณะนี้จัดเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาทักษะของผู้บริหารรุ่นเยาว์ให้ก้าวไปเป็นผู้บริหารระดับสูงต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงความร่วมมือในกลุ่มผู้บริหารที่ดีขึ้น มีทักษะในการบริหารเพิ่มขึ้นและเป็นสิ่งกระตุ้นพัฒนาการทางการบริหารที่ดี โดยผลที่ได้คือ ความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดใหม่ที่จะนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูง

6) การบริหารแบบร่วมเป็นกรรมการบริหาร (codetermination) เป็นการบริหารที่ยินยอมให้ตัวแทนของฝ่ายคนงานเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารตัว วิธีการนี้เริ่มมีครั้งแรกในเยอรมันตะวันตก ในทศวรรษที่ 1940 และต่อมาได้กระจายไปยังประเทศอื่นๆ สำหรับอัตราส่วนของตัวแทนจากฝ่ายคนงานนั้นไม่ตายตัว บางประเทศอาจกำหนดให้มีอัตราส่วน 1 ใน 3 ของคณะกรรมการบริหารบางประเทศก็กำหนดจำนวนไว้ไม่แน่นอนให้มีตัวแทนเพียง 2 คนเท่านั้น แต่บางประเทศก็กำหนดไว้ถึงกึ่งหนึ่งของการบริหาร การบริหารลักษณะนี้มีผลดีที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงานมีความเข้าใจปัญหาของแต่ละฝ่ายได้ดีขึ้น แต่มีข้อจำกัด เช่น ทำให้การตัดสินใจล่าช้า มีการประชุมใช้เวลาในการประชุมมากเกินไป

2.1.3 แนวทางของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Anthony (1978) (อ้างถึงใน นุชนาถ สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์, 2561, น.119) ได้ระบุถึงแนวทางของการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3 ประการ ดังนี้

1) ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตน และตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

2) สิ่งที่ต้องตัดสินใจต้องเป็นเรื่องสำคัญ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยความสำคัญดังกล่าวเป็นความสำคัญของทั้งองค์กรและผู้ใต้บังคับบัญชา การที่ผู้บริหารเลือกเฉพาะเรื่องที่ไม่สำคัญ หรือไม่เกี่ยวข้องมาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วม ไม่ใช่ลักษณะที่ถูกต้องของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3) มีการแบ่งอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามหลักการแล้วการแบ่งอำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้ทำให้อำนาจของผู้บริหารลดลง แต่การแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชากลับทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามาร่วมรับผิดชอบงานมากขึ้น ถ้าผู้บริหารกลัวการเสียอำนาจส่วนนี้และไม่ยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา การบริหารแบบมีส่วนร่วมก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980) (อ้างถึงใน อนงค์ อัจจงทอง, 2555, น.213-222) ได้ประมวลแนวทางและได้จำแนกแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้นได้มาจากคำถามว่า ใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงาน และการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

Sashkin (1982) (อ้างถึงใน นุชนาถ สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์, 2561, น.119) ได้เสนอแนวคิดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย มีความหมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคล ระดับผู้บังคับบัญชาหรือระดับกลุ่มได้มีส่วนร่วมในงานในการกำหนดเป้าหมายของงาน เพื่อให้พวกเขาจะได้พยายามทำงานหรือผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ และเกิดผลงานที่ดี

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาหารือในหลายๆ โอกาส มีอิทธิพลในการกำหนดเป้าหมายของงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในทางเลือกของการตัดสินใจ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินทางเลือกในการตัดสินใจต่างๆ

3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เป็นความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงานโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลนั้นและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาปรับปรุงงาน

4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้จะมีความยากและซับซ้อนและถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด ซึ่งรูปแบบนี้จะมาหลังจากการมีส่วนร่วมการแก้ปัญหาโดยทางผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชานั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง วิเคราะห์เพื่อที่จะทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหขององค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาองค์กร

Hoy and Miskel (1991, pp.389) ได้กำหนดแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดนโยบายและการวางแผน
- 2) การตัดสินใจ
- 3) การดำเนินการ
- 4) การติดตามและประเมินผล
- 5) ร่วมรับผิดชอบและรับผลประโยชน์

Swansburg (1996, p.914) ศาสตราจารย์แห่งวิทยาลัยการแพทย์จอร์เจียได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1) การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันถือว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงาน ฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และดูแลผลสุดท้ายของงานก็เพียงพอแล้ว ฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2) ความผูกพัน (commitment) การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติงานร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และ

การที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กรจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

3) เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals and Objectives) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตัวเองได้ (Autonomy) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5) คุณลักษณะอื่นๆ การบริหารแบบมีส่วนร่วมควรเป็นเรื่องของการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ใช่การกีดกันคุณออกไปจากการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมนั้นต้องไปเป็นด้วยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ

สันติ บุญภิรมย์ (2553, น.62-63) ได้ให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการบริหาร มากกว่าใช้ศาสตร์ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานให้เขามีส่วนร่วมปริมาณเท่าใด เป็นคำถามที่ตอบได้ยากมากซึ่งไม่มีสูตรสำเร็จ ขึ้นอยู่กับทักษะ ประสบการณ์ รวมถึงความสามารถในการจัดการของผู้บริหารแต่ละคน ดังนั้น แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม อาจจำแนกได้ดังนี้

1) การร่วมคิด หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานบางคน บางกลุ่มหรือทั้งหมดร่วมคิด เป็นทั้งทางตรงและทางอ้อม การร่วมคิดมีประโยชน์หลายประการต่อองค์กร โดยทั่วไปก่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เป็นการเปิดใจของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามการคิดเป็นกระบวนการขั้นตอนของการดำเนินการเริ่มต้นด้วยการคิดก็คือ การแสดงความเป็นเจ้าของตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2) การร่วมทำ หมายถึง ผู้บริหารจะต้องนำผลของการร่วมคิดที่ได้ตกผลึกแล้วนำไปสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงานแต่ละคนในความแตกต่างที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงต่อองค์กร ดังนั้น การร่วมทำจะต้องคำนึงถึงทีมงานที่มีศักยภาพเป็นสำคัญ

3) ร่วมประเมินผลงาน หมายถึง งานต้องไม่มอบหมายให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะที่เรียกว่า ประเมินผล แต่การประเมินผลงานที่ดีจะต้องเป็นผลมาจากการกำหนดเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ โดยผู้ร่วมงานในแต่ละฝ่ายได้มีโอกาสร่วมกันเสนอประเด็นที่ต้องการวัดผล พร้อมทั้งกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสม เมื่อได้คะแนนจากการวัดผลแล้วนำคะแนนดังกล่าวไปใช้ประเมินผล

4) ร่วมยอมรับในการประเมิน หมายถึง ผลของการประเมินที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือวัดผลที่มีคุณภาพ ผลของการประเมินจะปรากฏออกมาในรูปแบบลักษณะใดก็ต้องยอมรับ และไม่ควรวินิจฉัยความผิดอันเกิดจากการปฏิบัติให้บุคคลใด หรือฝ่ายใดฝ่ายโดยเฉพาะ ทั้งนี้จะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งทีมงาน

5) ร่วมปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ หมายถึง การปฏิบัติในองค์กร วงจรการปฏิบัติงาน จบลง ผลงานทั้งผ่านเกณฑ์หรือไม่ผ่านเกณฑ์ มีความจำเป็นจะต้องเสนอแนะปรับปรุงการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ปรับปรุงตามความเหมาะสม เพื่อยกระดับวิธีการบริหารของตนเองต่อไป

เมตต์ มตต์การุณจิต (2553, น.25-29) ได้กล่าวถึงกระบวนการการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุ และความต้องการ
- 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล
- 6) มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ชูชาติ พ่วงจิตร (2555, น.209-211) ได้กล่าวถึงแนวทางสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 6 ประการ ดังนี้

1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญขององค์กร มีการแบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตน และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความมีเหตุมีผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

2) ความไว้วางใจกัน คือ แนวคิดที่เป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงาน ฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และดูแลผลคล้ายของงานก็เพียงพอแล้ว

3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบดำเนินการ คือ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กรอย่างชัดเจน ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตัวเองได้ คือ ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5) ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน คือ การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กร มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน และร่วมมือกันอย่างเต็มที่ตามกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556, น.38) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา พบว่า เมืองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ความไว้วางใจกัน
- 2) การติดต่อสื่อสารกัน
- 3) การทำงานเป็นทีม
- 4) การตัดสินใจร่วมกัน
- 5) การกระจายอำนาจ

วิโรจน์ ผลแย้ม และ ศักดา สถาพรวงษา (2557, น.177) ได้ศึกษาวิธีการพัฒนาารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดนโยบายและการวางแผนโดยเมืองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้
 - (1.1) การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดนโยบายและการวางแผน--
 - (1.2) การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (1.3) การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (1.4) การมีส่วนร่วมกำหนดขั้นตอนและปรับปรุงกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการบริหารงาน

- 2) การตัดสินใจ โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้
 - (2.1) การศึกษา/วิเคราะห์ปัญหา ข้อจำกัดของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (2.2) การศึกษาข้อมูลและกระบวนการปฏิบัติงานทุกครั้งที่ตัดสินใจการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (2.3) การเสนอแนวคิดเพื่อประเมินทางเลือกในการจัดกิจกรรมการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (2.4) การตัดสินใจกำหนดจุดเน้นของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
- 3) การดำเนินการ
 - (3.1) การประสานความร่วมมือกันเกี่ยวข้องในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (3.2) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (3.3) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการดำเนินการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - (3.4) การดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
 - (3.5) การดำเนินการบริหารงานตามแผนงานตามที่ได้วางไว้
 - (3.6) การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วมได้เสียในองค์กรในการดำเนินการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 4) การติดตามและประเมิน โดยมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้
 - (4.1) การกำหนดวัตถุประสงค์ขั้นตอนในการติดตามประเมินผล
 - (4.2) การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - (4.3) การกำหนดบุคลากรและผู้รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (4.4) การทำความเข้าใจกับผู้ทำหน้าที่ติดตามประเมินผลเพื่อให้การติดตามประเมินผล มีประสิทธิภาพในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
 - (4.5) การร่วมเสนอความคิดเห็นในการติดตามและการประเมินผลการบริหารงานตามแผนงานในโครงการ
 - (4.6) การปรับเปลี่ยนกิจกรรมการติดตามและการประเมินผลตามแผนงาน โครงการบริหารงาน

(4.7) การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาการติดตามและการประเมินผลการบริหารงาน

(4.8) การประเมินความสำเร็จของกิจกรรมที่ใช้ในการบริหาร

(4.9) การติดตามประเมินผลความก้าวหน้าของการบริหารตามแผนงานโครงการ

(4.10) การสรุปผลการติดตามประเมินผลและผลที่ได้รับจากการบริหารงาน ร่วมรับผิดชอบและรับประโยชน์

5) ร่วมรับผิดชอบและรับผลประโยชน์ร่วมกัน

ประภาสิริ คุณาคำ (อ้างถึง ปาริชาต สุนทร, 2558, น.14) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และสรุปแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

(5.1) มีส่วนร่วมในการปรึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในโรงเรียน ตลอดจนกำหนดความต้องการและลำดับความต้องการของโรงเรียน

(5.2) การมีส่วนร่วมวางแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดกลยุทธ์ และเป้าหมายการดำเนินงาน

(5.3) มีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการทำกิจกรรม ดำเนินการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(5.4) มีส่วนร่วมปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน

(5.5) มีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

(5.6) การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน และครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินตา ศิริวรรณ (2563, น.180) ได้เสนอแนะในการแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ และปฏิบัติการ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ด้านทรัพยากร การบริหาร และประสานความร่วมมือ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)

4) การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation)

จากการศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการ จำนวน 12 ท่าน โดยนำแนวคิดมาสร้างตารางสังเคราะห์หาค่าความถี่ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำไปสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม

แนวทางการบริหาร แบบมีส่วนร่วม	Anthony	Cohen, J. M. & Uphoff, N. T.	Sashkin	Swansburg	สันติ บุญภิรมย์	เมตต์ เมตต์การุณจิต	ชูชาติ พวงจิตร	จิระพงษ์ ทอมสุวรรณ และคณะ	วิโรจน์ ผลแย้ม	นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	ประภาสริ ตุนาค่า	Hoy and Miskel	สรุปความถี่
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
การมีการกระจายอำนาจให้แก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา	✓						✓	✓					3
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	7
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน		✓							✓	✓		✓	4
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		✓			✓	✓			✓	✓	✓	✓	7
การมีส่วนร่วมในการวางแผน/ตั้งเป้าหมาย วัตถุประสงค์ร่วมกัน			✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	8
การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา			✓										1
การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงองค์กร			✓										1
การมีความไว้วางใจกัน				✓			✓	✓					3
การมีความผูกพัน				✓			✓						2
การมีอิสระในการทำงาน				✓			✓						2
การมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ปัญหา						✓					✓		2
การยอมรับผลการประเมินร่วมกัน					✓								1
การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข่าวสาร						✓	✓						2
การติดต่อสื่อสารกัน								✓					1
การทำงานเป็นทีม								✓					1
การมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปรับปรุง					✓						✓		2

จากการสังเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในครั้งนี้

2.1.4 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จันทรานี สงนวนาม (2553, น.168) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้หมวดทำทุกระดับในองค์กร
- 2) ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
- 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
- 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานสุขภาพจิตดีทุกคนมีงานทำ
- 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
- 6) ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
- 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 8) ช่วยให้พนักงานรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555, น.197) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้

3 ส่วน คือ

1) ประโยชน์ที่เกิดกับหน่วยงาน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในหน่วยดีขึ้น ลดความขัดแย้ง ต้นทุนลดขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น และหน่วยงานพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น เป็นต้น

2) ประโยชน์ที่เกิดกับฝ่ายผู้บริหาร โดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารพนักงานได้ง่ายขึ้น การตัดสินใจของฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้ข้อมูลและความคิดจากทุกฝ่าย และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3) ประโยชน์ที่เกิดกับพนักงาน โดยความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหาร และระหว่างพนักงานด้วยกันเองดีขึ้น พนักงานมีความไว้วางใจกันสูง สามารถพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบและผูกพันกับหน่วยงานมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจในกฎระเบียบและข้อจำกัดต่างๆ ได้ดีขึ้น เป็นต้น

Anthony (1978, pp.27-29) สรุปประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) ให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพที่เคยชิน แต่การ

บริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนั้น เมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะนี้

2) ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานราบรื่นขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่างๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่างๆ ออกมา ทำให้ลดความสูญเสียต่างๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงาน หรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

3) ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ของหน่วยงาน ทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเอง และรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่างๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

4) ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหารพนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้น เมื่อมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหาที่สามารถดำเนินไปอย่างตรงไปตรงมา

5) ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงานและมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น ส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารมากขึ้น

6) ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพที่ดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนมาช่วยกันคิดในเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น ดังคำว่า สองหัวดีกว่าหัวเดียว และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจทำให้ฝ่ายบริหารได้ข้อมูลในการตัดสินใจมากขึ้น

7) ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

8) ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

2.2 บริบททางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร ให้สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองเพชรบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 10 รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เปิดสอน ทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และ สมุทรสงคราม รวมทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ดังนี้

จังหวัดเพชรบุรี	จำนวน	22 โรงเรียน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	จำนวน	18 โรงเรียน
จังหวัดสมุทรสงคราม	จำนวน	9 โรงเรียน
จังหวัดสมุทรสาคร	จำนวน	11 โรงเรียน
รวม	จำนวน	60 โรงเรียน

2.2.1 วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการมีส่วนร่วมของทุกเครือข่าย สู่มาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้พัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานระดับสากล
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายให้มีคุณภาพเข้มแข็ง
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ
- 4) ส่งเสริมระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษาสู่มาตรฐานระดับสากล

6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ยึดแนวทางศาสตร์พระราชา

เป้าหมาย

1) นักเรียนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
2) นักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสกลุ่มขาดแคลนและกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ให้สามารถเรียนจนจบหลักสูตรได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

3) นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21

4) นักเรียนได้รับการพัฒนาและฝึกทักษะด้านอาชีพ เพื่อรองรับกำลังงานตามความ ต้องการของตลาดมากขึ้น

5) โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงสู่สากล มีความ สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของท้องถิ่นชุมชนมากขึ้น

6) นักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถและศักยภาพพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนา เพื่อเข้าสู่เวทีการประกวดแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

7) สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ มากขึ้น เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา

8) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการ ทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

9) สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

10) สถานศึกษามีผลประเมินจากการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา จากต้นสังกัด อยู่ในระดับดีขึ้นไป

11) สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาผ่านการประเมินและรับรองการประกัน คุณภาพการศึกษา ในระดับดีมาก

12) ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามแนวทางศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ มากขึ้น

13) นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตาม หลักศาสตร์พระราชา

14) นักเรียนได้รับการพัฒนาและฝึกทักษะด้านอาชีพ เพื่อรองรับกำลังงานตามความต้องการของตลาดมากขึ้น

โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

2.2.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 10) ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
- 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 12) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตาม

ลำดับดังนี้ 1) ด้านความผูกพันต่อการรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 2) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และความรับผิดชอบดำเนินการ 4) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5) ด้านความมีอิสระที่จะรับผิดชอบและความสามารถดูแลตนเองได้ และ 6) ด้านความไว้วางใจกัน ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารการจัดการองค์กรให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

อนงค์ อัจจงทอง และ ปริญญา มีสุข (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเห็นว่าหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการ การไว้วางใจกัน มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความมั่นผูกพันต่อกัน และความเป็นอิสระต่อกัน ความรับผิดชอบในงาน เป็นไปตามแนวคิดของ สวอนสเบิร์ก (swansburg, 1996) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการได้รับการยอมรับไว้ใจช่วยเหลือสนับสนุนผูกพัน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ควรตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ให้อิสระให้อำนาจต่อการตัดสินใจและรับผิดชอบในงาน จะทำให้ผู้ร่วมงานมีความทุ่มเทและทำงานอย่างเต็มศักยภาพ จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1991) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการตั้งเป้าหมายและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ร่วมกัน โดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม โดยมีการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้สึกรู้สึกว่าพวกเขา มีคุณค่าและมีความสำคัญ มีความผูกมิตรและมีความไว้วางใจกัน

กัญญาพัชร พงษ์ดี; ไพโรภ รัตนชวงค์; สุชาติ ลีตระกูล และ ประเวศ เวชชะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนไปโรงเรียน

พื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไทรภาคีในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน 2) นำเสนอกกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ในภาพรวมพบว่า ครู ผู้ปกครอง และประธานกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารอยู่ในระดับมาก 2) กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไทรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนบนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ได้มาจากการสังเคราะห์กลยุทธ์ ทั้ง 4 ส่วน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์แบบสอบถาม การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้ swot analysis และการสนทนากลุ่ม จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 10 กลยุทธ์ และ โครงการ 18 โครงการ

ทับทิม แสงอินทร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารจำนวน 2 คน ครูจำนวน 22 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดของ ชูชาติ พวงสมจิตร์ สติติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านต่างกัน

จารุวรรณ รากเงิน และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนโพธิ์ทองพิทยาคมโรงเรียนทุ่งกุลาประชานุสรณ์ โรงเรียนขี้เหล็กพิทยาคมโรงเรียนกีฬากองการการบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2559 ทั้งหมดจำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทำการทดสอบค่า T-test ค่า F-testและวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Bonferroni

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีค่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีค่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล 2) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมและรายด้านมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ปรากฏว่า ด้านการบริหารวิชาการประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี สูงกว่าประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนผู้อื่นไม่แตกต่างกัน และด้านการบริหารทั่วไป ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี สูงกว่าประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้อื่นไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารบุคคลไม่แตกต่างกัน

ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และ ดวงใจ ชนະสิทธิ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และ 3) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 346 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด ในภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุดในภาพรวม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 15.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรรณี มนพัทธ์ปริพต และ พรสวรรค์ ศิริศานันท์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารรวมของสถานศึกษา ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ

ฟารีต๊ะ โต๊ะหนู และ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ในภาพรวมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงาน อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ การติดตามและการประเมินผล และด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ในด้านการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ด้านดำเนินการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ในด้านการรับผลประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล พบว่า ความคิดของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาระนองในด้านการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ต่อศักดิ์ บุญเสือ; นันทิยา น้อยจันทร์ และ บัณฑิตา อินสมบัติ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหาร วิชาการระดับปัญหาและความต้องการในการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก การบริหารงานบุคคล ระดับปัญหาและความต้องการรายการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย การบริหารงบประมาณ ระดับปัญหาการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ความต้องการในการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับน้อย ถึงระดับไม่ต้องการมีส่วนร่วม การบริหารงานทั่วไประดับปัญหาการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับน้อยถึงระดับไม่มีปัญหา ความต้องการในการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยบริบทหรือ สภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์โครงสร้างการบริหารและภาพวาดความสำเร็จ ส่วนที่ 2 หลักการกระจาย อำนาจ หลักการทำงานเป็นทีม หลักความรับผิดชอบและหลักการสื่อสาร ส่วนที่ 3 การบริหารแบบมี ส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) บุคคลที่มีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน 2) ภาระงานที่มีส่วนร่วม ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การ บริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป 3) วิธีการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) ผู้บริหารร่วมอนุมัติ เห็นชอบ นิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล สนับสนุน อำนวยความสะดวก สรุปลู่แนวทางการพัฒนา

(2) ครูผู้สอนร่วมเสนอข้อมูลและแนวทางดำเนินงาน จัดกิจกรรมตามแผน ประเมินผล เสนอแนะวิธีปรับปรุงแก้ไข

เดือนเพ็ญ ยลไชย (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการและตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 396 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ระยะที่ 2 สัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาต้นแบบที่มีการปฏิบัติดี ได้รับรางวัลสถานศึกษาพระราชทาน โดยมีผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวางแผน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อสภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตลนภา จิตะวรรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

สิทธิชัย อุตทาสา และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อระดมความคิดที่จำเป็นในการพัฒนาองค์กร 2) ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบายจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการต่างๆ ไปพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอบข่ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นแบบชัดเจน โปร่งใส

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ--

Rahman (1986) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ทำการศึกษาการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงาน 3 ประการ ได้แก่ การตัดสินใจเมื่อผู้บังคับบัญชาเสนอให้ตัดสินใจ การตัดสินใจเกี่ยวกับงานประจำและการตัดสินใจที่ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาเอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารเกี่ยวกับงานทั้ง 3 ประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปว่าผู้บริหารระดับสูงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการมากกว่าผู้บริหารระดับต่ำกว่า

Person (1994) ได้ศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชน ในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

ผู้บริหาร คณาครูและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้ ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัย

Elliont (1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชน ในนอร์ทแคโรไลนาโดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณาครู และเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผล และพบว่า ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารไม่มีผลการรับรู้ใน ประสิทธิภาพของวิทยาลัย

Baksh (1995) ได้ศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และ เจตคติในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถูกพบระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในค่าตอบแทน ความผูกพันขององค์กร และความพึงพอใจในการมีอิสระในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในงาน ความพึงพอใจในโอกาสที่จะเติบโต ความพึงพอใจในหัวหน้างาน การค้นพบ สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถเพิ่มระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ พนักงาน

Porter (1995) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ของวิทยาลัยชุมชน เมื่อบรรณารักษ์ของวิทยาลัยชุมชนเผชิญกับความ ต้องการการบริการที่เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติเทคโนโลยีข้อมูล พวกเขาจะต้องเผชิญกับความกดดันด้านการ ให้บริการภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณและโอกาสความก้าวหน้าที่กำหนดการศึกษาครั้งนี้ เป็นการแสดง บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป ความพึงพอใจทางจิตวิทยา สังคม และอธิบายความต้องการ บรรลุความต้องการด้วย ทฤษฎีของมาสโลว์ และ เฮอริชเบอร์ก ในทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ของการบริหารงาน ตามทฤษฎี Y ทฤษฎีสถานการณ์

Gayatri, R. Kottennavar (2016) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาคั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนและเจตคติต่อ วิชาชีพครูของครูมัธยมศึกษาที่ทำงานในโรงเรียนมัธยมที่แตกต่างกันของอำเภอ Belagavi kanataka ทั้งหมดจำนวน 200 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคสหสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนระดับมาตรฐาน โดย ดร.ฮาซิน ทัจ และระดับเจตคติต่อ วิชาชีพครูที่พัฒนา โดย อาร์ลิวาเลีย เอส พี ตามลำดับ วิธีการบริหารจัดการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมอยู่ในกรอบและสมมุติฐานที่ผ่านถูกต้อง เพื่อทดสอบวัตถุประสงค์และยังเป็น

วิธีการสำรวจเชิงบรรทัดฐานซึ่งถูกนำมาใช้สำหรับการวิเคราะห์ของเทคนิคสหสัมพันธ์อย่างง่าย ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกและมีสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานของโรงเรียนและเจตคติต่อวิชาชีพครูของชายและหญิงในเมืองและชนบท ภาครัฐและเอกชน ระดับบัณฑิตศึกษาและจบปริญญาตรีแล้ว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนมากกว่าเจตคติต่อวิชาชีพครูของครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 เชิงปริมาณ

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 1) ประชากร
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 เชิงคุณภาพ

การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 6) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 เชิงปริมาณ

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งมีทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 60 โรงเรียน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,389 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน จำนวน 285 คน เลือกด้วยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10	ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1,086	72
จังหวัดเพชรบุรี	1,162	73
จังหวัดสมุทรสงคราม	411	70
จังหวัดสมุทรสาคร	730	70
รวม	3,389	285

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

(3.1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

(3.2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิด และขอบเขตของการวิจัย

(3.3) เสนอแบบสอบถาม ฉบับร่าง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

(3.4) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item objective congruence) โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และได้กำหนดเกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน	+1	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยใช้สูตร ค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC แทน	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
	$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	n แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

(3.5) ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 - 1.00 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนซึ่งไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbark's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.91 แบ่งเป็นสภาพปัจจุบันได้เท่ากับ 0.85 และสภาพที่พึงประสงค์ 0.80

(3.6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

(4.1) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน และเลือกด้วยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

(4.2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง สภาพสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 285 ฉบับ โดยส่งให้สถานศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนตอบแบบสอบถาม พร้อมกำหนดวันและเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืน

(4.3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อการวิจัยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่ส่งกลับมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(5.1) นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบถามถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

(5.2) นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ แล้วนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ตามกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560)

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 กำหนดการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

(5.3) เรียงลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index (PNI): $PNI_{Modified}$) จากมากไปน้อยของการประเมินสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

6) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ โดยใช้สถิติดังนี้

(6.1) สถิติพื้นฐาน

(6.1.1) ค่าร้อยละ (Percentage)

(6.1.2) ค่าความถี่ (Frequency)

(6.1.3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

(6.1.4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(6.2) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

(6.2.1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

(6.2.2) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability)

(6.3) สถิติที่ใช้ในการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
ค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index (PNI): PNI_{Modified}) โดยใช้สูตรของ สุวิมล ว่องวาณิช (2555, น.277) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของสภาพที่ควรจะเป็น

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของสภาพที่เป็นอยู่

ระยะที่ 2 เชิงคุณภาพ

การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกโดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

(1.1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาผ่านการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับดีมาก

(1.2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารสถานศึกษา

(1.3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นประเภทปลายเปิด (Open-ended question) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

3) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

(3.1) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการหาความต้องการจำเป็นในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาในด้านที่ต่ำที่สุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

(3.1) ร่าง แบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา ให้ข้อเสนอแนะและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

(4.1) ผู้วิจัยดำเนินการเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive sampling) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือก โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาผ่านการประกันคุณภาพการศึกษา ภายนอก ระดับดีมาก

2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารสถานศึกษา

3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

(4.2) ผู้วิจัยสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์โดยตรง

(4.3) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสรุปประเด็นเพื่อให้ได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

6) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เชิงคุณภาพ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติเพื่อใช้ในการความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้คือ

\bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

PNI แทน ดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ดำรงตำแหน่งครู มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ จำนวน 285 คน ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

	สถานภาพส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	57	20%
	หญิง	228	80%
	รวม	285	100%
ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	200	70.2%
	ปริญญาโท	83	29.1%
	ปริญญาเอก	2	0.7%
	รวม	285	100%
ประสบการณ์การทำงาน	ต่ำกว่า 5 ปี	38	13.33%
	5 - 9 ปี	146	51.23%
	10 - 14 ปี	36	12.63%
	15 - 29 ปี	10	3.51%
	30 ปี ขึ้นไป	55	19.30%
	รวม	285	100%

จากตารางที่ 4.1 แสดงถึงสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนบุคคลของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และน้อยที่สุดเป็นเพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 70.2 รองลงมาเป็น ระดับปริญญาโท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 และน้อยที่สุดเป็นปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.7 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ที่ 5 - 9 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 51.23 รองลงมาเป็น 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ถัดมาเป็น ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 38 คน

คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระดับ 10-14 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.63 และน้อยที่สุด 15-19 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.51

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ด้าน โดยใช้ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดอันดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังตารางที่ 4.2 - 4.6

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ (Decision making)	3.80	0.74	มาก	3	4.12	0.67	มาก	4	0.08	4
ด้านการมีส่วนร่วมใน การวางแผนและการ ตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals)	3.79	0.81	มาก	4	4.22	0.69	มาก	1	0.11	1
ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงาน (Operation)	3.85	0.73	มาก	2	4.19	0.66	มาก	3	0.08	3
ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล (Evaluation)	3.86	0.70	มาก	1	4.21	0.62	มาก	2	0.11	2
เฉลี่ย	3.82	0.74	มาก	-	4.18	0.66	มาก	-		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก (\bar{x} =3.82, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x} =3.86, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (\bar{x} =3.85, S.D.=0.73) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (\bar{x} =3.80, S.D.=0.74) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{x} =3.79, S.D.=0.81)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก (\bar{x} =4.18, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (\bar{x} =4.22, S.D.=0.69) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (\bar{x} =4.21, S.D.=0.62) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (\bar{x} =4.19, S.D.=0.66) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (\bar{x} =4.12, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)										
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูลวิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง	3.76	0.76	มาก	5	4.12	0.65	มาก	4	0.095	1
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.75	มาก	4	4.09	0.68	มาก	5	0.079	5

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) (ต่อ)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)										
3. ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายทุกโครงการ	3.84	0.74	มาก	1	4.15	0.65	มาก	2	0.080	3
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ	3.80	0.76	มาก	3	4.15	0.67	มาก	1	0.092	2
5. ผู้บริหารให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆในการตัดสินใจและการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน	3.82	0.71	มาก	2	4.13	0.70	มาก	3	0.081	4
เฉลี่ย	3.80	0.74	มาก	-	4.12	0.67	มาก	-	0.084	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก (\bar{x} =3.80, S.D.=0.74) มีการพิจารณาข้อพบว่า ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายทุกโครงการ ค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{x} =3.84, S.D.=0.74) รองลงมา ผู้บริหารให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในการตัดสินใจ และการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน (\bar{x} =3.82, S.D.=0.71) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนด

แนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ ($\bar{x}=3.80$, S.D.=0.76) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=3.79$, S.D.=0.75) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=3.76$, S.D.=0.76)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, S.D.=0.67) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.67) รองลงมา ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายทุกโครงการ ($\bar{x}=4.15$, S.D.=0.65) ผู้บริหารให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในการตัดสินใจ และการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน ($\bar{x}=4.13$, S.D.=0.70) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง ($\bar{x}=4.12$, S.D.=0.65) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=3.09$, S.D.=0.68)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมีค่า PN=0.084 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI=0.095) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.092) ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายทุกโครงการ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.080) ผู้บริหารให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในการตัดสินใจ และการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.081) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดการตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (PNI=0.079)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals)										
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	3.74	0.84	มาก	4	4.12	0.71	มาก	5	0.10	4
7. ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาและเป็นผู้ฟังที่ดี	3.71	0.85	มาก	5	4.20	0.73	มาก	4	0.13	1
8. ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ	3.83	0.83	มาก	2	4.28	0.70	มาก	1	0.11	3
9. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน	3.76	0.80	มาก	3	4.22	0.70	มาก	3	0.12	2
10. ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี	3.94	0.73	มาก	1	4.28	0.64	มาก	2	0.086	5
เฉลี่ย	3.79	0.81	มาก	-	4.22	0.69	มาก	-	0.11	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.81) มีการพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.73) รองลงมา ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.83) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.80) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.84) และผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.71$, S.D.=0.85)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.70) รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.64) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.70) ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.73) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.71)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมีค่า PNI=0.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI=0.13) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.12) ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.11) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.10) และผู้บริหาร

และผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด (PNI=0.086)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation)										
11. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงานหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน	3.75	0.75	มาก	3	4.18	0.70	มาก	3	0.11	1
12. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้	3.94	0.72	มาก	1	4.21	0.64	มาก	1	0.07	3
13. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย	3.87	0.73	มาก	2	4.19	0.65	มาก	2	0.08	2
เฉลี่ย	3.85	0.73	มาก	-	4.19	0.66	มาก	-	0.088	-

จากตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=3.85$, S.D.=0.73) มีการพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.94$, S.D.=0.72) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย ($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.73) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=3.75$, S.D.=0.75)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.64) รองลงมา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.65) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=4.18$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมีค่า PNI=0.088 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงที่สุด (PNI=0.11) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.08) และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด (PNI=0.07)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)										
14. ผู้บริหารและ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วน ร่วมในกระบวนการ ตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.81	0.69	มาก	5	4.19	0.60	มาก	4	0.1	1
15. ผู้บริหารและ ผู้ได้บังคับบัญชามี ส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการดำเนินงาน และการประเมินผล การดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.85	0.70	มาก	4	4.18	0.63	มาก	5	0.085	4
16. ผู้บริหารและ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วน ร่วมในการประเมิน ความสำเร็จ และการ ติดตามประเมินผล ความก้าวหน้าในการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.71	มาก	3	4.23	0.62	มาก	2	0.093	2
17. ผู้บริหารและ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วน ร่วมในการประเมิน ความสำเร็จในการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.70	มาก	2	4.21	0.62	มาก	3	0.085	3

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วม
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) (ต่อ)

รายการข้อความเห็น	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ		
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)										
18. ผู้บริหารและ ผู้ใต้บังคับบัญชามี ส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้า ในการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง	3.92	0.71	มาก	1	4.25	0.66	มาก	1	0.084	5
เฉลี่ย	3.86	0.70	มาก	-	4.21	0.62	มาก	-	0.09	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล (Evaluation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=3.86$, S.D.=0.70) มีการพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=3.92$, S.D.=0.71) รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=3.88$, S.D.=0.70) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=3.87$, S.D.=0.71) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=3.85$, S.D.=0.70) และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x}=3.81$, S.D.=0.69)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล (Evaluation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}=4.25$, S.D.=0.66) รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.23$, S.D.=0.62) ผู้บริหารและ

ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง (\bar{x} =4.21, S.D.=0.62) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง (\bar{x} =4.19, S.D.=0.60) และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และการประเมิน ผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (\bar{x} =4.18, S.D.=0.63)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมี ค่า PNI=0.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการ ตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีค่าดัชนี ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI=0.1) รองลงมาคือ ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.093) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของ ความต้องการจำเป็น (PNI=0.085) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ปัญหา ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีค่าดัชนีลำดับความ สำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI=0.085) และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็นน้อยที่สุด (PNI=0.084)

ระยะที่ 2 เชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นประเภทปลายเปิด (Open-ended question) การ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ โดยเลือกประเด็นการสัมภาษณ์จากค่า ความต้องการจำเป็นของจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมี ส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เลือกเอาด้านและข้อที่มี ความต้องการจำเป็นสูงสุดใน 3 อันดับแรก มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เพื่อเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกโดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

(1.1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาผ่านการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกในระดับดีมาก

(1.2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารสถานศึกษา

(1.3) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษามาไม่น้อยกว่า 10 ปี

2) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยนำแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง (Structured Interview) ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ด้วยตนเอง จากนั้นทำการบันทึกเทป และจดประเด็นสำคัญ

3) การวิเคราะห์ประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

(3.1) ผู้วิจัยทำการถอดเทปบันทึกเสียง และถอดประเด็นการสัมภาษณ์

(3.2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำใส่รหัส และจัดเป็น Category

(3.3) สรุปเนื้อหา จัดกลุ่มข้อมูล และแจกแจงความถี่

(3.4) สรุปเป็นแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

4) ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีดังนี้

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อเก็บข้อมูลการศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารสถานศึกษาผ่านการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับดีมาก เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลด้านการบริหารสถานศึกษา และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)

ประเด็นคำถาม ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 1	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 2	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 3	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 4	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 5	สรุปความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ						
การกระจายอำนาจการบริหารให้กับหัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ ในการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓	✓	5
การแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงานในแต่ละหน้าที่ตามความเหมาะสมของบุคคลในคณะกรรมการในการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย บนพื้นฐานของความถูกต้องและผลประโยชน์ของส่วนรวม	✓	✓	✓	✓	✓	5
ให้อิสระในการคิด การตัดสินใจในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	5
การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการของสถานศึกษา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓	5
การมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร ที่มีของสถานศึกษาในการสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการ	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตารางที่ 4.7 สามารถสรุปแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) มีแนวทาง ดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง
- 2) ผู้บริหารควรให้อิสระในการคิด การตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมายของผู้ใต้บังคับบัญชา

- 3) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารให้กับหัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ ในการดำเนินงาน
- 4) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย บนพื้นฐานของความถูกต้องและบนผลประโยชน์ของส่วนรวม
- 5) ผู้บริหารมีการแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละหน้าที่ตามความเหมาะสมของบุคคลในคณะทำงาน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษา
- 6) การมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชาในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีของสถานศึกษา ในการสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการ

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals)

ประเด็นคำถาม ผู้ให้สัมภาษณ์	1 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 1	2 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 2	3 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 3	4 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 4	5 ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 5	สรุป ความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ผลลัพธ์มีประสิทธิภาพ						
การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน						
การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓		4
ผู้บริหารพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา	✓	✓	✓	✓	✓	5
การมีเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน ขจัดความขัดแย้ง	✓	✓	✓	✓	✓	5
ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting goals) มีแนวทางดังนี้

- 1) ผู้บริหารพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
- 2) ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา
- 3) การมีเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาในทิศทางเดียวกันชัดเจนความชัดเจน
- 4) การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation)

ประเด็นคำถาม ผู้ให้สัมภาษณ์	1 ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 1	2 ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 2	3 ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 3	4 ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 4	5 ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านที่ 5	สรุป ความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้การดำเนินงานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ						
ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	5
ผู้บริหารควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจและความเชื่อใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	✓	✓	✓	✓	✓	5
ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ	✓	✓	✓	✓	✓	5
ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจเพื่อเป็นแรงเสริมในการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชา	✓	✓	✓			3
ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหรือคณะกรรมการการทำงาน	✓	✓	✓	✓		4

จากตารางที่ 4.9 สามารถสรุปแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) มีแนวทางดังนี้

- 1) ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ผู้บริหารควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจและความเชื่อใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
- 3) ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ
- 4) ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานเป็นทีม หรือคณะกรรมการการทำงาน
- 5) ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจเพื่อเป็นแรงเสริมในการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลการสัมภาษณ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ประเด็นคำถาม ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 1	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 2	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 3	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 4	ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ 5	สรุป ความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ						
มีการกำหนดเครื่องมือวัดผลในการประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
มีการตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังร่วมกัน	✓	✓	✓	✓		4
ผู้บริหารกำกับ ติดตามในการประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	✓	✓	5
ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาเข้าร่วมกันรับผิดชอบผลการประเมินเพื่อนำผลนั้นไปปรับปรุง		✓	✓			2
ผู้บริหารติดตามวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ	✓	✓	✓	✓	✓	5
มีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทุกๆ โครงการ	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตารางที่ 4.10 สามารถสรุปแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) มีแนวทางดังนี้

- 1) มีการกำหนดเครื่องมือวัดผลในการประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา
- 2) ผู้บริหารกำกับ ติดตามในการประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- 3) ผู้บริหารติดตามวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ
- 4) มีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทุกๆ โครงการ
- 5) มีการตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังร่วมกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และเพื่อหาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 60 โรงเรียน จำนวน 3,389 คน ปีการศึกษา 2563 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน เลือกโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ได้เลือกผู้บริหาร ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้แนวทางแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา 4 ด้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) แบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นประเภทปลายเปิด (Open-ended question) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ วิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น Priority Needs Index (PNI) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีผลการวิจัย 2 ส่วน คือ 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 80 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี 200 คน คิดเป็นร้อยละ 70.2 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 9 ปี จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 51.23

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก (\bar{X} =3.82, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} =3.86, S.D.=0.70) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (\bar{X} =3.85, S.D.=0.73) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (\bar{X} =3.80, S.D.=0.74) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =3.79, S.D.=0.81)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก (\bar{X} =4.18, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีความต้องการจำเป็น สูงที่สุด (\bar{X} =4.22, S.D.=0.69) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (\bar{X} =4.21, S.D.=0.62) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (\bar{X} =4.19, S.D.=0.66) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความต้องการจำเป็น ต่ำที่สุด (\bar{X} =4.12, S.D.=0.67)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) สภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ สภาพที่เป็นอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง และผู้บริหารให้อิสระในการดำเนินงานของการบริหารงานฝ่ายต่างๆ ในการตัดสินใจ และการประสานความร่วมมือในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ได้รับมอบหมายทุกโครงการ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด การตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง มีค่า PNI สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด การตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีค่า PNI ต่ำที่สุด

3) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goals) สภาพที่เป็นอยู่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี สภาพที่เป็นอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goals) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goals) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา และเป็นผู้ฟังที่ดี มีค่า PNI สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดีมีค่า PNI ต่ำที่สุด

4) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) สภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน สภาพที่เป็นอยู่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{Modified}) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน มีค่า PNI สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ มีค่า PNI ต่ำที่สุด

5) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สภาพที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สภาพที่เป็นอยู่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล (Evaluation) ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{Modified}) แนวทางแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีค่า PNI สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ และการติดตามประเมินผล

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีค่า PNI ต่ำที่สุด

5.1.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 สามารถสรุปแนวทางแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ดังนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - (1.1) ผู้บริหารต้องให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำไปใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง
 - (1.2) ผู้บริหารควรให้อิสระในการคิด การตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย
 - (1.3) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารให้กับหัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ ในการดำเนินงาน
 - (1.4) ผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย บนพื้นฐานของความถูกต้องและบนผลประโยชน์ของส่วนรวม
 - (1.5) ผู้บริหารต้องมีการแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงานในแต่ละหน้าที่ตามความเหมาะสมของบุคคลในคณะทำงาน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษา
 - (1.6) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีของสถานศึกษา เช่น งบประมาณ หรือการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการสนับสนุนโครงการที่สถานศึกษาดำเนินการ
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goals) มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้
 - (2.1) ผู้บริหารต้องมีความพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ
 - (2.2) ผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษา
 - (2.3) ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาไปในทิศทางทิศทางเดียวกัน เพื่อขจัดความขัดแย้ง

(2.4) ผู้ได้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษา

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(3.1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมาย

(3.2) ผู้บริหารควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจและความเชื่อใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา

(3.3) ผู้บริหารควรมีการนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ

(3.4) ผู้บริหารต้องส่งเสริมการทำงานเป็นทีมหรือคณะกรรมการการทำงาน

(3.5) ผู้บริหารต้องให้ขวัญกำลังใจเพื่อเป็นแรงเสริมในการดำเนินงานของผู้ได้บังคับบัญชา

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(4.1) ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาควรร่วมกันกำหนดเครื่องมือวัดผลในการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา

(4.2) ผู้บริหารควรกำกับ ติดตามในการประเมินผลในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

(4.3) ผู้บริหารควรติดตามวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ

(4.4) ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาต้องมีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ และทุกๆ โครงการ

(4.5) ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชาควรมีการตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังร่วมกัน

5.2 การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

5.2.1 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ความสำคัญกับการบริหารมีส่วนร่วม ในการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาในการร่วมกันในเรื่องการตัดสินใจ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย การดำเนินงาน และการประเมินผล เนื่องจากการดำเนินงานในสถานศึกษาผู้บริหารเล็งเห็นถึงความ สามารถของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความหลากหลาย ดังนั้น ผู้บริหารจึงเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาร่วม

เสนอแนวคิด วิเคราะห์ถึงปัญหาในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินงานในหลายมุมมอง และนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดปัญหาการขัดแย้งในสถานศึกษา และเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาพัชร พงษ์ดี; ไพโรภ รัตน์ชวงค์; สุชาติ ลีตระกูล และ ประเวศ เวชชะ (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนไปโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน ในภาพรวมพบว่า ครู ผู้ปกครอง และประธานกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และ ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากในภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด ในภาพรวม 3) ในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมกันได้อ้อยละ 15.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย อุตทาสา และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อระดมความคิดที่จำเป็นในการพัฒนาองค์กร 2) ด้านการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย จัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการต่างๆ ไปพัฒนาครูและบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูมีการกำหนดขอข้ายการประเมินผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาเป็นแบบชัดเจน โปร่งใส

5.2.2 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ความสำคัญกับการบริหารมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยผู้บริหารเปิดโอกาส

ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการการทำงาน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการปฏิบัติต้งานต่างๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทับทิม แสงอินทร์ (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับดีมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการด้านการกระจายอำนาจ และการให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้านความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ และด้านความไว้วางใจ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรดา บุญสิงห์ และ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ (1) ด้านความผูกพันต่อการและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน (2) ด้านการกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ (3) ด้านการร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และความรับผิดชอบดำเนินการ (4) ด้านการให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (5) ด้านความมีอิสระที่จะรับผิดชอบและความสามารถดูแลตนเองได้ และ (6) ด้านความไว้วางใจกัน ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมิวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ควรมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารการจัดการองค์กรให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

5.2.3 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goal) จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ความสำคัญกับการบริหารมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมใน

การวางแผน และการตั้งเป้าหมาย โดยผู้บริหารเป็นผู้ฟังที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้ผลลัพธ์มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ อัจจงทอง และ ปริญญา มีสุข (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการการไว้วางใจกัน มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความผูกพันต่อกัน และความเป็นอิสระต่อกัน ความรับผิดชอบในงานเป็นไปตามแนวคิดของ Swansburg (1996) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการได้รับการยอมรับไว้วางใจ ช่วยเหลือสนับสนุนผูกพัน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ควรตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ให้อิสระให้อำนาจต่อการตัดสินใจและรับผิดชอบในงาน จะทำให้ผู้ร่วมงานมีความทุ่มเทและทำงานอย่างเต็มศักยภาพ จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Likert (1991) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการตั้งเป้าหมายและการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ร่วมกัน โดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม โดยมีการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกว่าพวกเขามีคุณค่า และมีความสำคัญ มีความผูกพันและมีความไว้วางใจกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณี มนพัทธ์บริพัตร และ พรสวรรค์ ศิรศานันท์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลนภา รุติตะวรรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.2.4 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 10 ให้ความสำคัญกับการบริหารมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยผู้บริหารเปิด
โอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินงาน หรือการ
แต่งตั้งคณะกรรมการการทำงานเพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารงานร่วมกัน และผู้บริหารเปิดโอกาส
ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานประโยชน์ของทุกฝ่าย สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ ฟาร์ดีะ โต๊ะหนู และ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมการ
บริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการดำเนินงาน
อยู่ระดับมากที่สุด ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ การติดตามและการประเมินผล และด้านการตัดสินใจ
อยู่ในระดับมาก 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับ
การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านการ
ตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการ
สถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านดำเนินการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การมีส่วนร่วมในด้านการรับ
ผลประโยชน์ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านการรับผลประโยชน์ในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล พบว่า ความคิดของคณะกรรมการสถานศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านการ
ประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ต่อศักดิ์ บุญเสื่อ; นันทิยา น้อยจันทร์
และ บัณฑิตา อินสมบัติ (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสำหรับ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการ
ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารวิชาการระดับปัญหาและความต้องการในการมี
ส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก การบริหารงานบุคคลระดับปัญหาและความต้องการรายการมีส่วนร่วม
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย การบริหารงบประมาณระดับปัญหาการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย
ความต้องการในการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงระดับไม่ต้องการมีส่วนร่วม การบริหารงาน
ทั่วไประดับปัญหาการมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงระดับไม่มีปัญหา ความต้องการในการมี

ส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย บริบทหรือสภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์โครงสร้างการบริหาร และภาพวาดความสำเร็จ ส่วนที่ 2 หลักการกระจายอำนาจหลักการทำงานเป็นทีม หลักความรับผิดชอบและหลักการสื่อสาร ส่วนที่ 3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) บุคคลที่มีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน 2) ภาระงานที่มีส่วนร่วม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป 3) วิธีการมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) ผู้บริหารร่วมอนุมัติเห็นชอบ นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สนับสนุน อำนวยความสะดวก สรุปแนวทางการพัฒนา และ (2) ครูผู้สอนร่วมเสนอข้อมูลและแนวทางดำเนินงาน จัดกิจกรรมตามแผน ประเมินผล เสนอแนะ วิธีปรับปรุงแก้ไข ตามลำดับ

5.2.5 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ความสำคัญกับการบริหารมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล โดยผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบวิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และ ดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากในภาพรวมและรายด้าน 2) ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุด ในภาพรวม 3) ในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยร่วมกันได้ร้อยละ 15.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดือนเพ็ญ ยลไชย (2562) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษารั้วมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวางแผน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิชาการ และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อสภาพการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.6 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goal) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารให้ความสำคัญและมีแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา ก่อนการดำเนินงาน และผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจการบริหารให้กับ หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ ในการดำเนินงานบนพื้นฐานของความถูกต้อง และผลประโยชน์ของส่วนรวม การแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละหน้าที่ตามความเหมาะสมของบุคคล ในขณะทำงาน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษา ให้อิสระแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการคิด การตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงเรื่อง การใช้ทรัพยากรที่มีของสถานศึกษาในการสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการ

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (Planning and setting-goals) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น ระหว่างการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้บริหารพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างสม่ำเสมอ และผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Operation) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจและความเชื่อใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องให้ขวัญกำลังใจเพื่อเป็น แรงเสริมในการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และควรนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน เป็นระยะ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม หรือคณะกรรมการการทำงานในการดำเนินงาน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชามีการกำหนดเครื่องมือวัดผลในการประเมินผล การตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรมต่างๆ และกำกับ ติดตามในการประเมินผลในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทุกๆโครงการ เพื่อนำผลนั้นไปปรับปรุง

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาได้ โดยการที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้ และให้เกิดผลลัพธ์ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980) (อ้างถึงใน อนงค์ อัจจงทอง, 2555) ได้ประมวลแนวทางและได้จำแนกแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการ นั้นได้มาจากคำถามว่า ใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงานและการประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้ และสอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงจิตร (2555) ได้กล่าวถึงแนวทางสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 6 ประการ ดังนี้

(4.1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญขององค์กร มีการแบ่งอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตน และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความมีเหตุมีผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

(4.2) ความไว้วางใจกัน คือ แนวคิดที่เป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงาน ฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะๆ และดูแลผลคล้ายของงานก็เพียงพอแล้ว

(4.3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย และร่วมรับผิดชอบดำเนินการ คือ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

(4.4) มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตัวเองได้ คือ ผู้ปฏิบัติงาน มีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

(4.5) ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน คือ การที่แต่ละคน ทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติงานร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกัน และการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กร มีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน และร่วมมือกันอย่างเต็มที่ตามกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกที่เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะทำผลประโยชน์ให้กับองค์กร

(4.6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้มีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจนั้น ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า สภาพความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ตามลำดับ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารจะต้องนำไปพัฒนาในการบริหารสถานศึกษา จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ของสถานศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่าง

ดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้บริหารพร้อมให้คำปรึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ และผู้ใต้บังคับบัญชาควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ ที่มีประสิทธิภาพ

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้บริหารจะต้องนำไปพัฒนาในการบริหาร สถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชามีการกำหนดเครื่องมือวัดผล ในการประเมินผล การตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ และกำกับติดตามในการประเมินผล ในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทุกๆโครงการ เพื่อนำผลนั้นไปปรับปรุง

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องนำไปพัฒนาในการบริหาร สถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้เกียรติ ให้ความไว้วางใจและความเชื่อใจต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชาในการดำเนินงาน ให้ความสำคัญเป็นอิสระต่อการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาในงานที่ได้รับ มอบหมาย ทั้งนี้ผู้บริหารต้องให้ขวัญกำลังใจเพื่อเป็นแรงเสริมในการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และควรนิเทศติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม หรือคณะกรรมการการทำงานในการดำเนินงาน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะต้องนำไปพัฒนาในการบริหาร สถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันอย่างครบถ้วน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของสถานศึกษาก่อนการดำเนินงาน และผู้บริหารควรมีการกระจายอำนาจบริหารให้กับหัวหน้างาน หัวหน้าฝ่ายงานต่างๆ ในการดำเนินงาน บนพื้นฐานของความถูกต้อง และผลประโยชน์ของส่วนรวม การแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงาน ในแต่ละหน้าที่ตามความเหมาะสมของบุคคลในคณะทำงาน ในการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน ต่างๆ ในสถานศึกษา ให้อิสระแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการคิด การตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนางานที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงเรื่องการใช้ทรัพยากรที่มีของสถานศึกษาในการสนับสนุนโครงการ ต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น
- 2) ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10
- 3) ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในบริบทอื่นๆ เช่น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัญญาพัชร พงษ์ดี, ไพโรภ รัตนชูวงศ์, สุชาติ ลีตระกูล และ ประเวศ เวชชะ. (2559). กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนไปโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์.
- จิระพงษ์ หอมสุวรรณ, สำราญ มีแจ้ง, วิทยา จันทร์ศิลา และ ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15 (ฉบับพิเศษ พุทธศักราช 2556).
- จิราภรณ์ เพชรทัต. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จารุวรรณ รากเงิน และคณะ. (2560). การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ชูชาติ พวงสมจิตร์. (2555). ใน ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดลนภา จิตะวรรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 6(2).
- เดือนเพ็ญ ยลไชย, สมศักดิ์ จีวิวัฒนา และ โกวิท วัชรินทรางกูร. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 3 ปี 2562.
- ทับทิม แสงอินทร์. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ต่อศักดิ์ บุญเสื่อ, นันทิยา น้อยจันทร์ และ บัณฑิตา อินสมบัติ. (2556). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 8(2).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีระ รุญเจริญ. (2550). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- นันทกิตติ แก้วกล้า. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- นาฏพิมล คุณเผือก. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- นุชนาถ สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินดา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- บรรชา บุญสิงห์ และ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (มกราคม-มีนาคม 2557). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเปือยน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 8(1).
- ประสาร พรหมณา. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. สระแก้ว: โรงเรียนบ้านพรหมนิมิต.
- ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น และ ชานน เศรษฐแสงศรี. (2559). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยสันตพล).
- พรรณณี มนพัทธ์ปริพัตร และ พรสวรรค์ ศิริศาตนันท์. (2560). ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วารสารวิจัยรำไพพรรณณี, 11(3).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ฟารีตะ โต๊ะหนู และ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บ็อค พอยท์.
- วินัย ตีสสงค์ และ ดวัลย์ มาศจรัส. (2550). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- วิโรจน์ ผลแยม และ ศักดา สถาพรวงษา. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2556). ทฤษฎีการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: สถาบัน TDRM.
- วัชรระ มะรังสี. (2558). การบริการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โศภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สิทธิชัย อุตทาสา และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2563). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 5(3).
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารกรมวิชาการ.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). นวัตกรรมการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บ็อค พอยท์.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- สัมฤทธิ์ ขวาลวิวัฒน์. (2556). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- อนงค์ อัจจงทอง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อิวิจ์ เตลานี. (2019). การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะคือ หัวใจสำคัญของการศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories>
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และ ดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). การบริหารรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1).
- Anthony, William P. (1978). **Participative Management**. Massachusetts. Addison-Wesley.
- Cohen, John, M., and Uphoff, T. Norman. (1977). **Rural development participation**. New York. Rural development Committee Center for international studies Connell university.
- Elliont. (1994). **Collaborative. Decentralized management and perception of quality schooling outcome**. (Dessertation abstracts international).
- Gayatri, R. Kottennavar. (2016). Teachers Participation in school teachers. **Indian streams research journal**.
- Gary, A. Yulk. (1981). **Leadership in Organization**. New York: Prentice-Hall.
- Hoy, W. K., & Miskel. C. G. (1991). **Education Administration Theory Research and Practice**. New York: McGraw-Hill Book.
- Person, J. L. (1994). **An examination of the relationship between participative management and perceived institutional effectiveness in North Carolina community colleges**. (Dissertation abstracts international).
- Porter. E. J. (1995). The life – world of older windows. The context of lived experience. **journal of women and aging**.
- Rensis Likert. (1961). **New Patterns of Management**. New York: McGraw-Hill Book.
- Russell, C. Swansburg. (1996). **Management and Leadership for Nurse manager**. Boston: Jones and Bartlett.

ภาคผนวก

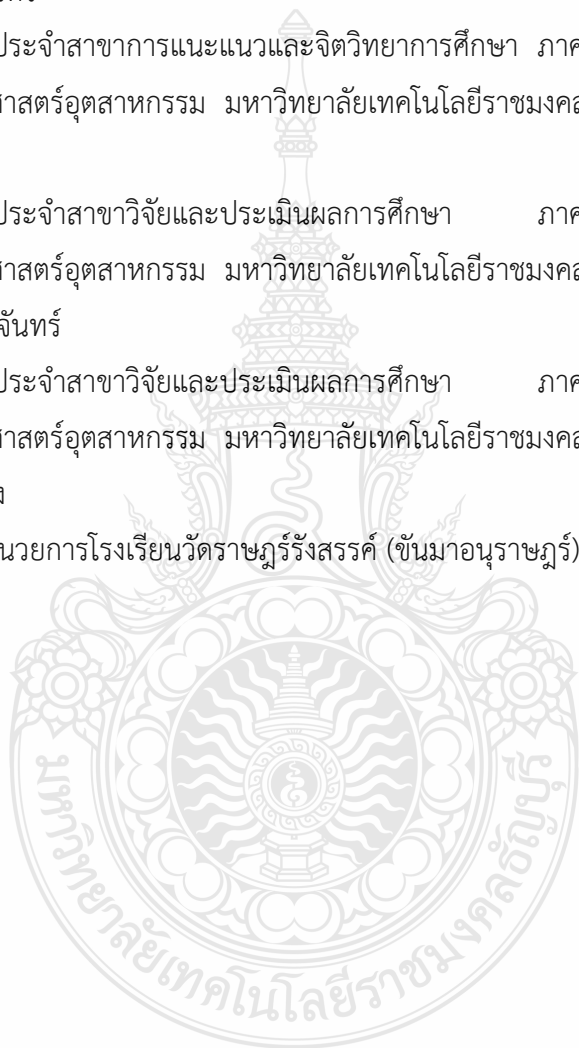

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ศรีสงคราม
อาจารย์ประจำสาขาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.ลินัฐภา กุญชรินทร์
อาจารย์ประจำสาขาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.สุกัญญา บุญศรี
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. นางเพ็ญศิริ คิมทอง
อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ (ชั้นมอานุราษฎร์) จังหวัดสมุทรสาคร

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๔๗๑.๑

คณะกรรมการอำนวยการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเพ็ญศิริ คิมทอง

เนื่องด้วย นางสาวอรอนงค์ แจ่มจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๐ โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวอรอนงค์ แจ่มจรัส เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร ๐๒ ๕๔๙๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗๕๐๔๙

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

คำชี้แจง แบบประเมินเพื่อการวิจัย

แบบประเมินสำหรับการวิจัยฉบับนี้กำหนดไว้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อความ
จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาให้
ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถามตามความจริง เพราะคำตอบของท่านมีคุณค่าต่อวิทยานิพนธ์
ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อ
ปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่าน ผลการตอบแบบสอบถามของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

อรอนงค์ แจ่มจำรัส

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้ง

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 องค์กรประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย 3. การประนีประนอม (Compromising) 4. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) 5. การโอนอ่อนผ่อนตาม (Accommodating) โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณา ในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนนที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือความเป็นจริงมากที่สุด เกี่ยวกับการบริหารจัดการความขัดแย้ง มีทั้งหมด 30 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

- 5 หมายถึง การบริหารจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารจัดการความขัดแย้งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ										
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในกระบวนการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ก่อนการดำเนินงานทุกครั้ง										
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิด การตัดสินใจเพื่อประเมินทางเลือกในเรื่องต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ										

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ										
3. ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจใน การตัดสินใจในการดำเนินงานให้แก่ ผู้ได้บังคับบัญชาในขอบข่ายงานที่ ได้รับมอบหมายทุกโครงการ										
4. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกัน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ต่าง ๆ										
5. ผู้บริหารให้อิสระในการ ดำเนินงานของการบริหารงาน										
การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย										
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ กำหนดเป้าหมาย นโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา										
7. ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้ได้บังคับบัญชา และเป็น ผู้ฟังที่ดี										
8. ผู้บริหารให้การสนับสนุนให้ คำปรึกษาแก่ผู้ได้บังคับบัญชา อยู่เสมอ										
9. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ ปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายของ สถานศึกษาให้มีทิศทางเดียวกัน										

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย										
10. ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการ ดำเนินงาน เพื่อให้ผลการปฏิบัติงาน บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และเกิดผลที่ดี										
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน										
11. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ในการดำเนินงาน หรือการแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทาง ในการบริหารงานร่วมกัน										
12. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงาน ตามแผนงานที่วางไว้										
13. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นฐาน ประโยชน์ของทุกฝ่าย										
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล										
14. ผู้บริหารและผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและ ประเมินผล การดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง										

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10	ระดับสภาพปัจจุบัน					ระดับสภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตั้งเป้าหมาย (ต่อ)										
15. ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการติดตาม วิเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง การดำเนินงาน และการประเมินผล การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ										
16. ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการประเมินความสำเร็จ ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง										
17. ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่อง										
18. ผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการสรุปผลการติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานทุกครั้ง										

ขอแสดงความนับถือ

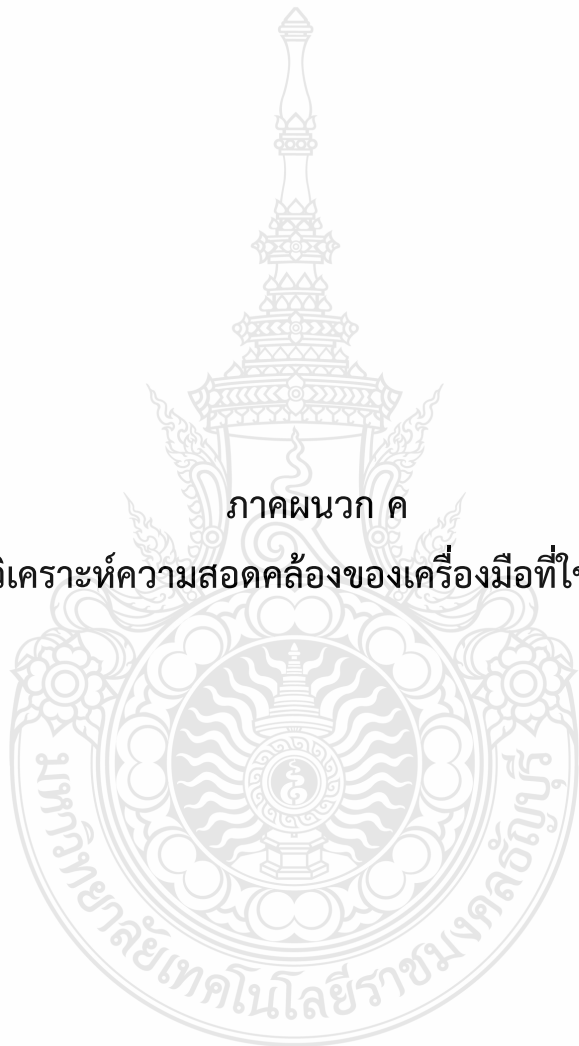
อรอนงค์ แจ่มจรัส

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ค

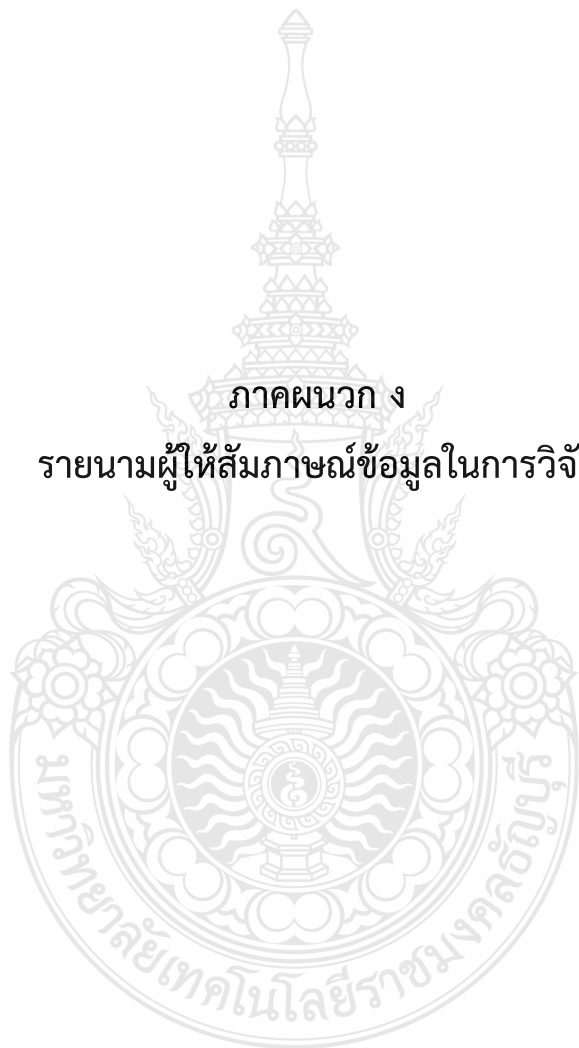
ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ข้อที่	ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
4	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
5	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
7	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
8	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
9	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
10	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
11	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
13	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
17	1	1	0	1	1	4	0.8	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการวิจัย

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการวิจัย

ลำดับที่	รายนามผู้ให้สัมภาษณ์	หน่วยงาน
1	นายสมเกียรติ รั้วมัน ผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนศรัทธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม
2	นายสาโรจน์ ระหว่างบ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนวัดจันทราวาส(ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี
3	นายชลิต ระหว่างบ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามราชวิทยาลัยเพชรบุรี
4	ดร.สมชัย ชวลิตธาดา อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนเอกชัย จังหวัดสมุทรสาคร
5	นางเพ็ญศิริ คิมทอง อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน	โรงเรียนวัดราษฎร์รังสรรค์ จังหวัดสมุทรสาคร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวอรอนงค์ แจ่มจำรัส
วัน เดือน ปีเกิด 31 สิงหาคม 2528
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 124/1 หมู่ 8 ตำบลทับสะแก อำเภอทับสะแก
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
การศึกษา ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประมง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์ทำงาน
พ.ศ.2559 - 2560 ครูผู้ช่วย โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย สพม.เขต 10
พ.ศ.2561 - ปัจจุบัน ครู คศ.1 โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย สพม.เขต 10
โทรศัพท์ 087-1713730
อีเมล ornanong_j@mail.rmutt.ac.th

